

TARTALOM

EGY JEZSUITA RÉGÉSZ KIRÁLYI ÁBRÁZATTAL – BEVEZETŐ GONDOLATOK SCHÖNVISNER ISTVÁNRRÓL	9
1. RÉGISÉGBÚVÁROKTÓL A TUDOMÁNYOS IGÉNYŰ ÓKORKUTATÁSIG – ANTIKVARIANIZMUS EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON	15
Antikvarianizmus Európában az ókortól a 18. századig	15
Középkor és kora újkor	17
A régészet, epigráfia és numizmatika specializálódása	23
Az első régészek	26
Antikvarianizmus Magyarországon és Erdélyben	29
A humanista régiségbúvárlás	29
Régiségbúvárlás a 16. században – átmeneti kor	33
Erdély ókori emlékeinek kutatása	35
2. SCHÖNVISNER TUDÓS ELŐDEI – ÓKORI EMLÉKEK KUTATÁSA A 18. SZÁZADBAN	38
3. SCHÖNVISNER ISTVÁN ÉLETPÁLYÁJA (1738–1818)	49
Schönvisner származása és tanulmányai	50
A tudós Schönvisner	51
Schönvisner és tudományos közege	55
A jezsuita rend	55
Könyvtárak és könyvtárosok	56
Az egyetemi közeg	57
4. A TUDÓS KÖNYVTÁROS	60
Az utolsó évek Nagyszombatban	60
Budára költözés: az első évek	62
Schönvisner és a Szombathelyi Egyházmegye szemináriumi könyvtárának megalapítása	65
Az Egyetemi Könyvtár érem- és régiséggyűjteménye	72
A nagyszombati egyetem éremgyűjteménye	73
Az Egyetemi Könyvtár régiséggyűjteménye	75
Az érem- és régiséggyűjtemény Budán	77
Schönvisner, az Egyetemi Könyvtár igazgatója	82
5. AZ ÉREM- ÉS RÉGISÉGTAN OKTATÁSÁNAK MEGALAPÍTÓJA	83
A történelem segédtudományainak kialakulása a 18. században	83
A történeti segédtudományok oktatásának bevezetése Magyarországon	84
Régiségtani tankönyvek a hazai oktatásban	87

Schönvisner és az első hazai régiségügyi tankönyvek	89
Schönvisner kéziratban maradt pénztörténeti tankönyve	92
Schönvisner és az egyetem története	95
Schönvisner István hagyatéka napjainkban az Eötvös Loránd Tudományegyetemen	95
6. SCHÖNVISNER ELSŐ JELENTŐS RÉGÉSZETI TÉMÁJÚ MŰVE, A DE RUDERIBUS (1778)	97
A Thermae Miores feltárása és azonosítása	97
A De ruderibus feliratközlései	102
Az egyéb régészeti leletek ismertetései	104
Schönvisner az úgynevezett Sicambria-felirat kérdéséről	105
Az ásatás és mű fogadtatása	108
7. SCHÖNVISNER ÉS AZ ÓKORI PANNONIA FÖLDRAJZA	109
Ókori itineráriumok és térképi ábrázolásai	110
Tudományos vita a római mérföldkövekről	111
Szalágyi István válasza az Ephemerides cikkére	113
Schönvisner István Commentarius című műve	115
Schönvisner válasza Szalágyinak	117
A Commentarius feliratgyűjteménye	119
Schönvisner tanulmánya a római mérföldkövekről az Ungrisches Magazinban	121
Katancsich Péter Tabula-kiadása, az Orbis antiquus	121
8. SCHÖNVISNER ÉS SZOMBATHELY VÁROS MONOGRÁFIÁJA (1791)	124
A városmonográfia megírása: az első tervek	124
Az Antiquitates illusztrációi: Jacob Schmutzer és bécsi műhelye	126
Az Antiquitates további illusztrációi: a budai és pesti műhely	128
A könyv megjelenetése	132
A mű felépítése, mintái és forrásai	133
9. AZ ANTIQUITATES LEGFONTOSABB SZAKASZAI	137
Savaria régészeti emlékeinek leírása	137
Az Iseumhoz köthető leletek	138
A savariai capitolumi triász	139
Az elpusztult leletek	141
Szily püspök éremgyűjteménye	143
A savariai feliratok ismertetése	144
Schönvisner Ovidius állítólagos szombathelyi sírjáról	146
A Szent Márton-életrajz kritikai vizsgálata	154
A középkori és kora újkori Szombathely ismertetése	157
Az Antiquitates utóélete	161
10. SCHÖNVISNER NUMIZMATIKAI MUNKÁSSÁGA	164
Az első éremgyűjtemények	164
A magyar éremtörténet első összefoglalója, a Notitia Hungaricae rei numariae... (1801)	166
A Notitia felépítése	169
Az államalapítás előtti pénzek ismertetése	170

TARTALOM

Hazánk és Erdély pénzei az államalapítást követően	172
A Notitia Hungaricae rei numariae lehetséges előképei	174
Széchenyi Ferenc éremgyűjteményének katalógusa	175
Széchenyi Ferenc és gyűjteménye	176
Az éremkatalógus elkészítése	178
A Catalogus mintája: Eckhel Doctrina numorum veterum című munkája	180
A Specimen dissertationis... értékelése	181
Széchenyi Ferenc éremgyűjteményének és katalógusának további sorsa	182
ÖSSZEGZÉS	184
IRODALOM	190
Kéziratok és levéltári források	190
Kiadott források	191
Szakirodalom	203
THE FOUNDER OF THE HUNGARIAN STUDY OF ANTIQUITY: ISTVÁN SCHÖNVISNER	231
NÉVMUTATÓ	236
KÉPMELLÉKLET	I

